

KREŠŤAN

POLITICKÉ A SPOLOČENSKÉ KATOLÍCKE NOVINY
VYCHADZAJÚ KAŽDÚ SOBOTU NA ŠEŠŤNÁST STRANÁCH.

Predplatná cena :	Hlavný redaktor :	Redakcia a vydavateľstvo :
Na celý rok — — — — 4.— koruny.	Dr. ALEXANDER ERNSZT	Budapešť, IV. ker., Ferencz-József-rakpart 37. szám
Na pol roka — — — — 2.—	Zodpovedný redaktor :	sem sa majú posielat' predplatky, taktiež dopisy do novin
Na štvrt roka — — — — 1.—	JÁN BARTOS, krajinský vyslanec	ohlasy a náhodné reklamácie. Ceny ohlasov dľa tarify.
<i>Jednotlivé číslo 8 hal.</i>	Za vydavateľstvo zodpovedný :	Rukopisy sa nazpät' nedávajú.
	JÁN MOLNAR, papežský prláč	

Kresťanskej Sociálnej Ľudovej Strany oznámenie stanoviska v snemovni kraj. vyslancov.

Kresťanskej Sociálnej Ľudovej Strany program a utvorenie oznámené boli v snemovni krajinských vyslancov. Je to začiatkom novej preporodnej práce, akú združenie sa kresťanskej Ľudovej strany snemovej a Kresťanskej Sociálnej Strany Krajinskej znamená pre budúcnosť celého Uhorska. Bolo to slávnostné okamženie, keď tábor kresťanskej politiky so združenými silami vystúpil na dejisko parlamentárnych zápasov, bola to aj ku veľkým nádejám oprávňujúca udalosť, bo od nej úfať môžeme spojenie sa všetkých síl katolíkov Uhorska. Minul sa čas, že pri rozorvaných silách katolicizmu mnohí ľudia, čo sa ináč ako dobrí katolíci vystatovali, na *politické skovánky* hrať sa mohli v stránkach, ktorých program obsahuje snahy, kresťanské Uhorsko v jeho základe podrývajúce.

Žiadon kresťan a katolík s dobrým svedomím nemôže viac vyhnúť sebaopovedomému spoluúčinkovaniu s jedinkou kresťanského charakteru stranou, není to vôbec k porozumeniu, ako môže dakto o spojení katolíckych síl rečníť a pri tom na rozdrobení týchto síl pracovať. Kresťanský ľud Uhorska pridružil sa má len ku Kresťanskej Sociálnej Ľudovej Strane!

Slávnostná a radostná príležitosť je to, ktorá jej významnosťou ďaleko prevyšuje všetko, čo v záujme a ku obrane kresťanstva Uhorska behom posledného stololetia bolo podujaté.

Veľkej významnosti politickú tvorbu túto v mene strany v zasadnutí snemovne krajinských vyslancov 8. februára nasledovnou rečou oznámil krajinský vyslanec

dr. Alexander Simonyi-Semadam :

Ctená Snemovňa! (Ču me! Čujme!) Mám česť oznámiť, že *kresťanská ľudová strana fusi-movala s kresťanskou socialistickou stranou* a napozatým ako *Kresťanská Sociálna Ľudová Strana* v politickom jej živote a v propagovaní jej zásad pod týmto menom bude pokračovať.

Prechádzam ku kriticovaniu programu vlády. Naša

strana program vlády, ako najsúrnejšieho prevedenia veľavážny pracovný program, úplne si osvojila. Ku tomuto našu stranu to povzbudzuje, že pracovný program vlády obsahuje štyri hlavné body, ktoré našu stranu veľmi zblízka zaujímajú a ktoré docela srovnávajú sa s kruhom nášeho doterajšieho účinkovania. Najnovšia a najhlavnejšia položka toho pracovného programu je *navrátenie sa k ľudu*. Základom programu našej strany bolo — ako to už aj jej meno ukazuje — že sme sa snažili zaujímať o ľud, podporovať, pozdvihovať ho, obznámiť sa s opravdivými žiadosťami ľudu, aby sme mohli byť jeho praví zastupitelia. (Hnutie s pravej. Čujme! Čujme! s ľavej strany.) Vláda toto v jej programe zčiasťky predostretím návrhu zákona o volebnom práve, zčiasťky jej sociálnym programom a podrobnosťami tohoto programu opravde uskutočňuje. Týmto spôsobom my vlastne ani sme nevstúpili na pôdu inej strany, bo v novej strane našli sme tie vody, na ktorých naša loď pred desaťročiami nastúpila jej cestu. (Čujme! Čujme! Schvaľovanie s ľavej strany.)

Druhý ohľadom na nás zvlštnej významnosti a veľkej hodnoty bod, je *rozriešenie otázky katolíckej autonómie* a jej uskutočnenie. Tak rozumieme a predstavujeme si túto vec, že pán ministerpredseda, keď uskutočnenie autonómie sľúbil, ba o tomto návrhu aj predostrel zákonnú predlohu, pod tým rozumel spolu aj *vymenenie párbéru a konsipácie*, bo my uskutočnenie týchto vecí považujeme tiež za veľmi súrne a potrebné. (Schvaľovanie s ľavej.)

Tretí hlavný bod programu pána ministrapredseda je *uskutočnenie uhorskej armády*. (Tak je! s ľavej.) Verím, že i v tomto ohľade nenajde sa človeka v tejto snemovni, ktorý by v tomto nesúhlasil s programom pána ministrapredseda, bo keď sa aj najdú takí, čo si viacej žiadajú, zaiste aj tí s radosťou prijmu tento výsledok. (Tak je! Tak je! s ľavej strany.)

Štvrtý hlavný bod pracovného programu, ktorý nás zvláste ku sebe púta, je to osvedčenie, že *táto vláda zachráni spoločenský poriadok*. (Hlučný súhlas s ľavej.) My sme tej mienky, vo *vyplnení sociálnych potriebnosti*

treba ísť po najkrajnejšie hranice, pri tom ale trísne treba ochrániť spoločenský poriadok, (Hlučný súhlas s ľavej.) udržať treba možnosť ďalšieho vývinu Uhorska na základe historickom. (Hlučný súhlas s ľavej)

Ctená Snemovňa! Toto sú tie veľkej významnosti motívy, pohnútky, ktoré nás k tomu povzbudzujú, aby sme ako obrana vstupili do novej strany. (Hlučný súhlas s ľavej.) Neráňte sa toho báť — to povedám tým pánom, ktorí nad tým, že my ako strana vstupujeme do strany vlády, prejavujú snáď isté obavy, že my da-kedy nevernými ostaneme ku našej akcii, alebo ku tomu našemu združeniu, v ktorom sme prevádzali politické boje. (Tak je! s ľavej.) S hrdosťou a pokojne môžem povedať, že v tých akciách, v ktorých sme sa aj my zúčasňovali, my sme boli poslední, čo sme našu akciu zastarili, nikdy sme neboli zlomení, nikdy sme neboli roztrhnutí. (Tak je! s ľavej) A s touto statočnosťou chceme slúžiť aj novej strane. *My podržujeme našu stranu a celé okružie jej účinkovania, pokiaľ ale sú otázky, ktoré prevyšujú program vlády a nedajú sa od rhnúť, ku ich uskutočneniu, zveľadením našej strany, v smysle nášho programu podporovať chceme vládu ako verní jej priatelia a verní členovia jej strany. (Hlučný súhlas a potlesk.)*

Jeho veličenstva kráľa ohlas k narodu!

Vďaka milostivej pomoci Všemohúceho uzavreli sme pokoj s Ukrajinou.

Víťazné naše zbrane a s neunavňujúcou vytrvalosťou sledovaná úprimná politika pokoja prispeli ku do-zreniu prvého ovocia boja vedeného za našu existenciu.

Spolu s národom, ktorý bol vystavený ťažkým navštíveniam, dôverujem v tom, že po prvom radostnom uzavretí pokoja čoskoro všeobecný pokoj zavíta medzi utrápené ľudstvo.

Pod dojmom pokoja uzavretého s Ukrajinou so sympatiou pozeráme na tento snaživý mladý národ, v ktorého srdci z pomedzi našich nepriateľov najprv vzbudil sa cit lásky ku bližnému a ktorý dovŕšiac svoju v početných bojoch dokázanú hrdinskosť, mal dosť smelosti, aby svoje lepšie presvedčenie skutkami dokázal. Prvý vystúpil z tábora našich nepriateľov, aby v záujme dosiahnutia teraz už spoločného cieľa spojil svoje snahy s našou silou.

Keď už počnúc od prvého okamihu, čo som nastúpil na trón Mojich slávnych predkov, cítil som sa byť jednotným s národom ohľadom toho rozhodnutia, že bojovať budeme tento nám nanutený boj, pokiaľ poctivý pokoj nevybojujeme, tým viac cítim sa jednotným s národom v tejto hodine, keď urobený bol prvý krok ku dosiahnutiu cieľa.

S obdivom a laskyplným uznaním chovajúc sa oproti hrdinským Mojim čatám, ktoré dokazujú nad-ludskú vytrvalosť a páru nemajúcu obetavosť, ako aj oproti tým, ktorí doma deň po deň prinášajú nie

menšie obete, s úplnou dôverou pozerám na blízku blaženejšiu budúcnosť.

Nech nam Všemohúci popraje sily a vytrvalosti, aby sme nielen pre nás a pre našich spojencov, lež pre celé ľudstvo mohli vybojovať víťazstvo konečného pokoja.

12. februára 1918.

Karol, vl. r.

Dr. Alexander Wekerle, vl. r.

Ohlas jeho veličenstva kráľa Karola IV. vzbudí živú ozvenu v celej krajine. Kto by si neprial, aby sa ukrutná vojna už raz skončila? Kto by sa netešil tomu, že sa aspoň čiastočne podarilo pokoj uzavrieť? Najbohatšia a najvzdelanejšia časť Ruska složila zbraň a podpísala smluvu pokoja. Ako riešiť druhú časť ruskej otázky, o tom sa vedú teraz porady na nemeckom vojenskom hlavnom stáne. Ale jeho veličenstvo kráľ Karol IV. s úplnou dôverou pozerá do budúcnosti. Jeho pokojamíľovnosť, ktorej výraz dal pri každej príležitosti, utužuje v nás nádej, že sa ukrutná vojna blíži ku koncu, ako to v ohlase píše. S úprimnou vďakou rozpomína sa na hrdinskosť chrabrych bojovníkov a na obetavosť usilovného ľudu; toto umožnilo, že s dôverou pozeráme do budúcnosti a že rátať môžeme na poctivý, naše životné záujmy šetriaci a chrániaci pokoj. Vrelý tón kráľovského ohlasu povzbudzovať bude každého občana ku vernému, svedomitému plneniu povinnosti, aby sa naše nádeje čím dokonalejšie a čím skôr splnili.

Udalosti svetovej vojny.

Záležitost' pokoja.

Jeho veličenstvo kráľ z príležitosti ruského osvedčenia o zrušení válečného stavu v armáde vydal nasledovný rozkaz:

Millionová ruská armáda teraz sa chystá složiť zbraň, ktorú pozdvihla proti monarchii. Nechcem, aby táto hodina uplynula bez rozpomenutia sa na Moju zbrannú silu. V prvom rade musím sa späť ohliadnúť na ťažké týždne a mesiace, v ktoré válečné sily Rakúsko-Uhorska vedené pokojnými túžbami Môjho nezapomenuteľného prastrýca prinutené boli vyvinúť odpor takmer voči celej váhe prvého ruského útoku. Všetko to, čo sa vo vernom spoluúčinkovaní s našimi statnými spojencami pozdejšie uskutočnilo, z tejto ohnivej próby čerpalo svoju mocnú silu. Krvavé jary v Gorliciach a Tarnove potrebovaly boľastnu, krvavú seľbu, ktorú sme v prvých bitkách v Poľsku a Haliči a v prvých zimných bitkách v Karpátoch rozosiali do zeme. Zpäťzaujatie Lembergu, zaujatie Ivangorodu a Biest-Litovska a rok 1916., ktorého slávne dokončenie čo vojvodca strávil som medzi našimi vernými vojakmi, všetky tieto zdary sotva si možno predstaviť bez obetavosti počiatocnej doby. Ku veľkému rozpadnutiu Ruska prvý nápor učinili sme pozdĺž Sanu a Dunajca. Poznanie toho v každých časoch bude najskvelejšou tradíciou dejín našej vlasti. Ešte neodbila hodina, keď svojich bojovníkov

budem môcť zpäťavolať ku ich rodinnému krbu. Ale čas návratu príde a vtedy Moje národy z rozpomienky na slávne skutky svojich synov budú môcť čerpať silu ku preporodeniu a ku novým tvorbám. Boh s nami!

Karol.

Naše vojská vťahly do Brodov.

Z tlačového válečného stánu oznamujú: V smysle 2. článku s Ukrajinou uzavretej zmluvy, ktorá zpäťvádza hranice Rakúsko-Uhorska, Nemecka a Ruska pred vojnou, naše vojská vťahly do Brodov. Jágerský bataillon, ktorý vťahol do mesta, mešťanosta Brodov v prítomnosti rady 105. ukrajinskej divízie slávnostne pozdravil a ani obyvatelstvo nepremeškalo čo najsrdečnejším spôsobom prejavil svoju sympatiu naproti rakúsko-uhorským čatám. S týmto pokojným obsadením Brodov aj toto posledné väčšie mesto východnej Haliče je znova v našich rukách. Brody od konca júla r. 1916. stály pod ruským panstvom.

Osobitý pokoj s Ukrajinou.

Berlin, 15. februára. Bulharský ministerpredseda Radoslavov v rozhovore so spolupracovníkom «Vossische Zeitung»-u osvedčil sa nasledovne: Ukrajinci sledujú reálnu politiku. V zamotanom položení môžu premôcť len skutky. V historickú noc uzavretý pokoj bol historicky významným skutkom.

Tlak Mackensena na Rumunsko.

Genf, 15. februára. Vojský zprávodajca «Matina» píše, že vojský tlak Mackensena na Rumunsko sa už započal. Položenie rumunských vojsk je kritické, pretože ich so všetkých strán obkolesujú verejní a tajní nepriatelia a pre nezaúdené držanie sa ku rumunským vojskám pridelených ruských armád celé časte najkrajnejších ochranných bašti rumunských vojsk sa rúcajú.

Nový válečný stav medzi Nemeckom a Ruskom.

Trockij, ľudový zahraničný komisár Ruska, v Brest-Litovsku nechcel podpísať smluvu o pokoji. Vyhlásil síce, že ruská vláda nariadila odzbrojenie ruskej armády, to ale zamlčal, že spolu ustanovila utvorenie novej válečnej sily pod menom Červenej Gardy, ktorá neludské ukrutnosti pacha už vo Fínsku, v Kurlande a v Litvácii a zvláste proti Ukrajine. Okrem toho Krilenko, ruský generalissimus, iskrovým telegr. nemecké čaty vyzval ku revolúcii. Toto podozrivé pokračovanie revolucionárskej ruskej vlády ku tomu prinútilo Nemecko, že po vypršaní primeria 18. februára proti Rusku na východnom fronte vyhlásilo nový válečný stav a k ďalšiemu pokračovaniu podržalo si slobodnú ruku. — Na tomto fronte nestoia uhorské a rakúske čaty a táto akcia Nemecka, netýka sa našej armády.

Bratia Katolíci! Čítajte a predplácajte len v čisto katolíckom duchu písané noviny. Takéto noviny sú «Krešťan», ktorý už cez päťadvadsať rokov bráni našu cirkev, zastáva našu svätú vieru a zmužile bojuje za všetky oprávnené záujmy Slovákov.

Podmienky s Ukrajinou uzavretej zmluvy o pokoji.

Slávnostné a na ďalší osud celého sveta rozhodujúce významné zasadnutie 9. febr. presne o 2. hodine nad ránom v Brest Litovsku zahájil nemecký zahraničný štátny sekretár *Kühlmann*. V svojej reči vítal historicky významné zasadnutie, na ktorom vo svetovej vojne podpíšu prvú smluvu pokoja a zároveň vítal novú ukrajinskú ľudovú republiku, ku ďalšiemu vývinu ktorej želel mnoho šťastia.

Potom prehovoril predseda ukrajinskej delegácie *Serrjuk* a s radosťou vítal deň, v ktorý medzi ústrednými mocnosťami a ukrajinskou ľudovou republikou opäť nastal pokoj. Je isté, že preto prišli do Brest-Litovska, aby bratovražednú vojnu skončili všeobecným pokojom, ale politické polozenie bohužiaľ neučinilo možným, aby sa zastupitelia všetkých bojujúcich štátov boli mohli dostať do Brest-Litovska. Ustáľuje skutočnosť, že podpísaný pokoj bol uzavretý v záujme najširších demokratických zástupov a že toto uzavretie pokoja vo veľkej miere prispeje ku skončeniu veľkej vojny. Preniknutý najväčšou láskou k vlasti s radosťou konštatuje, že vyjednávania viedly k zdaru a maly za výsledok demokratický, pre obe stránky čestný pokoj. V dnešný deň na ukrajinskom fronte vojna prestáva.

Potom *Kühlmann* vyzval delegátov ku podpísaniu zmluvy pokoja.

Listinu o uzavretí pokoja medzi Rakúsko-Uhorskom a Ukrajinou najprv podpísal zahraničný minister gróf *Ottokar Czernin* a o 2. hod. 30 minútach smluvu pokoja podpísali všetci delegáti.

Smluva pokoja po úvode, v ktorom je prejavená túžba po všeobecnom svetovom pokoji a po spomenutí plnomocníkov dľa mena s punkta na punkt ustáľuje podmienky pokoja.

1. punkt vyhlasuje, že Nemecko, Rakúsko-Uhorsko, Turecko a Bulharsko v dnešný deň uzavrely pokoj s Ukrajinou.

2. punkt ustáľuje za hranice Rakúsko-Uhorska a Ukrajiny tú čiaru, ktorá pred vypuknutím vojny tvorila spoločnú hranicu Rakúsko-Uhorska a Ruska.

Na severe hranice ukrajinskej ľudovej republiky fahajú sa počnúc od Tarnogradu cez čiaru: Bje-logorai, Pugačov, Radin, Medziriečie, Sarnaki, Melnik, Wysoko-Litovsk, Kamenec-Litovsk, Prušany, Wygenev, Akajesce. Podrobnosti týchto hraníc ustáli miešaná kommissia.

3. punkt vyrieka, že obsadené územia po ratifikovaní zmluvy hneď treba vyprázdniť na spôsob, ktorý zainteresované stránky pozdejšie ustália.

4. punkt vyslovuje, že v tom istom čase započne sa diplomatické a konsularne spojenie.

5. punkt vyrieka, že pokoj uzavierajúce stránky odhladnu od každej válečnej vynáhrady za škody zapríčinené vojnou.

6. punkt vyslovuje, že válečných zajatcov hneď treba zameniť.

7. punkt ustáľuje verejnos hospodárske pomery pokoj uzavierajúcich stránok na tých zásadách, že do 31. júla stránky zaväzujú sa, že zvyšok svojich hospodárskych a priemyselných plodín v cene, ktorú ustáli výbor, zčiasťky cestou stredišť, zčiasťky cestou slobodného obchodu vyslúžia jedna druhej. Na 6 mesiacov znejúce dočasné dohodnutie predpisuje colné položky Ruska a Rakúsko-Uhorska pred vojnou. Vyslovuje platnosť starých ruských obchodných smlúv poľahom na Ukrajinu.

8. punkt právo ustanovenia o zpätuvedení riadnych pomerov, o zamenení zhabaných lodí, zajatcov a internovaných, o amnestii podrzuje osobitému dohodnutiu.

9. punkt ustáľuje jednotnosť smluvy pokoja a uzaviera, že v jazyku všetkých pokoj uzavierajúcich stránok vystavenú listinu bezodkladne treba ratifikovať a vo Viedni ju zameniť.

Podpísanie náhradnej smluvy.

Z Brest-Litovska polouradne oznamujú, že na základe všeobecnej smluvy pokoja medzi Rakúsko-Uhorskom a Ukrajinou o rozličných právnych záležitostiach uzavretú osobitú, náhradnú smluvu 12. februára na poludnie s oboch strán označení plnomocníci podpísali.

Nemecký zahraničný štátny sekretár Kühlmann a ukrajinskí plnomocníci nemeckú osobitú, náhradnú smluvu podpísali už 9. februára, ale gróf Czernin z technických príčin mohol to urobiť len 12. februára. Osnova dvoch smlúv sa zväčša srovnáva. Nemecká smluva v 26 článkoch reguluje zpätuvedenie medzinárodných a súkromnoprávných pomerov medzi Nemeckom a Ukrajinou, zamenenie válečných zajatých a internovaných občanov, otázku navrátenia sa vystahovalcov, záležitosť amnestie a zhabaných obchodných lodí. 27. článok náhradnej smluvy vyrieka, že táto náhradná smluva je podstatnou súčasťou smluvy pokoja. Náhradnú smluvu treba ratifikovať v jednom čase so smluvou pokoja. Posledný 28. článok vyrieka, že náhradná smluva v jednom čase so smluvou pokoja vstúpi do života. O válečných zajatých hovorí 14. článok náhradnej smluvy a nariaduje, že zamenenie invalidných zajatcov, čo je už v prúde, čo najrýchlejšie treba previesť. Ostatných zajatých treba zameniť nakoľko možno čím skôr.

Samostatné Poľsko.

Zákon o štátnej rade.

Vo Varšave 8. februára vyšiel prvý raz úradný časopis poľského kráľovstva «Monitor Polski». Prvé číslo prináša zákon o štátnej rade poľského kráľovstva a o poriadku voľby do štátnej rady. Poľská vláda z tejto príležitosti vydala manifest, v ktorom hovorí, že poľský národ aj po vyše 100 rokov trvajúcim otroctve dokázal vo vojne, že chce viesť samostatný štátny život. Vláda čím skoršie chce svoláť národné zastupiteľstvo, ktoré sa bude opierať na demokratické zásady a vyhlasuje, že vynesie zákon, ktorý určí spôsob svolania krajinského snemu, ustáli jeho zloženie a ústavu. Tento zákon vy-

bavi zo zastupiteľov všetkých vrstiev národa utvorená štátna rada.

Zákon o štátnej rade poľského kráľovstva pozostáva z 33 článkov. Významnejšie ustanovenia zákona sú tieto:

1. článok hovorí, že štátna rada poľského kráľovstva bude sídlit v hlavnom meste Varšave a bude mať 110 členov: a) 12 virilných členov, b) 55 volených členov, c) 43 takých členov, ktorých vládna rada vymenuje na návrh ministrapredseda.

2. článok ustáľuje, že ktorí budú virilnými členmi štátnej rady.

3., 4., 5. a 7. článok hovorí o poriadku voľby do štátnej rady. Za člena štátnej rady vymenovaný a zvolený môže byť každý 30-ročný muž, ktorý býva na území varšavskej a lublinskej hlavnej gubernie a plynne rozpráva a píše po poľsky. Okresy a od tých neodvislú samosprávu majúce mestá zvolia po jednom člene. Voľba je tajná. Keby sa voľba v daktorom okrese alebo meste nemohla v riadnom čase previesť, chybujúcich členov vymenuje vládna rada. Krem volených členov vládna rada pošle do štátnej rady aj vymenovaných členov z tých vrstiev ľudu, ktoré nepatria do strán. Štátna rada súrne vybaví návrh zákona o krajinskom sneme poľského kráľovstva uplatnením demokratických zásad. Vládna rada svolá a zakľúči sessiu štátnej rady a má právo rozpustiť štátnu radu.

16. článok vyrieka, že členov štátnej rady pre ich mienku vyslovenú v štátnej rade a pre hlasovanie neslobodno fahať na zodpovednosť. Zasadnutia štátnej rady sú verejné.

20. článok hovorí, že štátna rada musí spoluúčinkovať zvlášte v utvorení ústavy poľského kráľovstva a vyniesť uzavretie o postavení senátu a vyslaneckej komory.

25. článok hovorí, že bez privolenia štátnej rady neslobodno ani požičky vyzdvihnúť, ani na také zaviazanosti sa podujať, ktoré obfažujú poľský štát.

28. článok hovorí, že vrchnosti obsadených území svoje záujmy môžu dať zastúpiť v štátnej rade.

31. článok hovorí, že štátna rada zanikne, akonáhle prvý krajinský snem zasadne.

Osud našich zajatých.

Viedeň, 13. febr. «Fremdenblatt» píše: S osvedčením, ktoré ruský plnomocník učinil v Brest Litovsku, že Rusko válečný stav považuje za skončený a nariadi úplne a hneď odzbrojiť svoje vojská, vojna medzi Ruskom a ústrednými mocnosťami v skutočnosti prestala. Význam tejto udalosti každý precifuje. S týmto sa skončí najhroznejšia doba historie. Uzavretie formálnej smluvy pokoja ruská vláda zo zásadného stanoviska nepovažovala za dovoliteľné. Budúci osud obsadených území totižto chce urobiť závislým od hlasovania ľudu, ktoré nariadia po odťahnutí našich a nemeckých vojsk. Toto riešenie ústredné mocnosti považovali za neprijateľné, čo po posledných udalostiach vo Fínsku a Ukrajine

netreba ani odôvodniť. Ponevác ale Trockij, ačkoľvek pri najväčšej ústupnosti ústredných mocností nechcel pristáť na kompromiss, bol na čistom s tým, že ruský národ neodolateľne žiada pokoj, nemal si čo iného vyvoliť, ako že vojnu aj bez uzavretia formálnej smluvy pokoja vyhlásil za skončenú.

My môžeme byť spokojní s týmto riešením. Našich zajatých vojakov aj bez formálnej smluvy pokoja pustia domov a naše spoločné výbory, ktorých činnosť už i dosiaľ priniesla výsledok, stvorí podrobnými dohodnutiami regulovaný pokojný obchod, z ktorého potom samo od seba nastane formálne uzavretie pokoja. Po-

obyvateľstva budí veľké obavy ohľadom polohy našich válečných zajatých. Na príslušnom mieste neprestali a ani ďalej neprestanú intenzívne pokračovať vo vyjednávaní pohajúcich sa na válečných zajatých. Dohodnutia, ktoré sa už dosiaľ stali, pohľadom na isté triedy válečných zajatých pravdepodobne umožnia, aby váleční zajatí väčšieho počtu pomerne skôr mohli prísť domov. Vojenská správa pohľadom na prepustenie ruských zajatých poriadky porobí len v takej forme, ktorá zodpovie ruským protiporiadkom v tomto ohľade. Vojenská správa už od dávnejšieho času pracuje na tom, aby nepredvídané nebezpečie odstránila od válečných zajatých.

Na postriežke.

mery v bývalej cárskej ríši sú také zmotané, k revolučnému smeru petrohradskej vlády prispôsobujúce sa a o prevrat usilujúce sa pohyby hlavne vo Fínsku a Ukrajine nabývajú takých veľkých rozmerov, že nemôžeme vedieť, či nezmariť to, čo očakávame od pokoja s Ukrajinou. Prirodzene s najväčšou rozhodnosťou počítame na to, že pokojný stav bezpodmienečne zostane neurazený. Pre nás je dôležité, aby sme dosiahli, čo nám je z praktického ohľadu potrebné a osočné. Vo vojne trvajúcej 40 mesiacov nám je najdôležitejšie to, aby sa skončila.

O osude našich zajatých v Rusku úradne oznamujú: Tá okolnosť, že s Ruskom formálna smluva pokoja predbežne nebola uzavretá, v širokých kruhoch

Týmto cieľom v hotovosti držia veľké obnosy peňazi cieľom zaopatrenia válečných zajatých na takých územiach, kde je nedostatok živnosti a cieľom utvorenia takej technickej organizácie, ktorá zabezpečí a prirýchli pr vázanie válečných zajatých nakoľko len bude možno bez ztraty. Vojenské ministerstvo vie, že v nepriateľských krajinách každý znebezpečovaný ľudský život treba zachrániť, nakoľko to auktoritou a materiálnou mocou štátu možno urobiť, aby sa za starosti plné roky prechovávaná nádej obetovavého obyvateľstva nezmenila v nové nešťastie.

**Krestania katolici, organizujte Kato-
lickú Ľudovú Jednotu!**

Z krajinského zákonodarstva.

Indemnita v snemovni krajinských vyslancov.

Snemovňa vyslancov v sobotu, 16. februára predpoludním o 10. hodine vydržovala formálne zasadnutie. Minister financií Alexander Popovics predostrel návrh zákona o indeminite, v ktorom si vláda prosí od snemu splnomocnenie, aby na ďalšie štyri mesiace mohla šafáriť dľa rozpočtu. Novšie zasadnutie snemu bolo v utorok, 19. februára. V tomto zasadnutí finančný výbor podal zprávu o dočasnom rozpočte, ktorý snem už v stredu začal pojednávať.

CHYRNIK.

Z arcibiskupstva ostrihomského. Poľný duchovný Jozef Köller stal sa doktorom bohoslovja na viedeňskej universite.

Z biskupstva spišského Z 2130 korunového daru jeho excellencie osvieteného pána biskupa dr. Alexandra Párvyho, z chovancov kapitulskej r.-katolíckej mužskej učiteľskej prípravovne na tento školský rok podporu dostali: Julius Kologyej IV. r. ch. 200 korún, Ondrej Pitonyák III. r. ch. 300, Štefan Némegy II. r. ch. 300, Georg Svidrony II. r. ch. 280, Ján Tholt II. r. ch. 400, Georg Jurisz I. r. ch. 200, Tibor Kelemen I. r. ch. 150, Bernát Montsko I. r. ch. 300 korún. Úroky Vilčekovej 2000 korunovej základiny, t. j. 109 korún dostal Ján Sevesik II. r. chovanec. Z pomocného fondu k podpore chovancov odhlasoval výbor 1100 kor., z toho dostali: Franc Szlovik Fabián III. r. ch. 200, Jozef Klapács III. r. ch. 100, Kubovcsik III. r. ch. 100, Michal Zavaczky III. r. ch. 200, Georg Svidrony II. r. ch. 50, Bernát Montsko I. r. ch. 50, Béla Rokfalusi I. r. ch. 200, Ján Szaluga I. r. ch. 200 korún. Pre pomocný fond chovancov kapitulskej katolíckej präparandie, ktorý má majetku 25.932 korún, v minulom školskom roku po diecésy sossbieralo sa 294 kor., opát kanonik dr. Fridrich Rolny obetoval 100 kor., z pozostalosti nebohého landockého farára Juliusa Deutscha dostalo sa 113 korún a z pozostalosti nebohého bobrovského farára Jozefa Dónayho 100 korún.

Z biskupstva nitrianskeho. Zpomedzi profesorov teologie vymenovaní sú dvaja, a sice dr. Ján Kaszala do Felsővesztényu a dr. Štefan Cserenyi do Kovarcu.

Biskupi za svojich kňazov. Čanádsky biskup dr. Julius Glattfelder k válečnej podpore kňazov svojej diecésy stihnutých drahotou obetoval 50.000 korún. Tolko obetoval i veľkvaradínsky biskup Széchenyi k spomoženiu chudobnejších kňazov veľkvaradínskej diecésy.

Gróf Karol Khuen Héderváry, ktorý od dávnych časov zvláštny zástoj hral ako podporovateľ liberálnej strany a vynikal ako predseda a vodca pracovnej strany po krátkej nemoci v 68. roku života 16. febr. zomrel v Budapešti.

Na čo sa obracajú katolícke kňazské majetky? Jeho eminencia kardinál, knieža-primas dr. Ján Csernoch

spolku «Regnum Marianum» daroval štátne papiere válečnej požičky v hodnote 10.000 korún. — Satmársky biskup dr. Tibor Boromisza pre katolíckych novinárov obetoval 10.000 kor. v štát. papieroch válečnej požičky a jágerský kanonik Gabr. Csekó daroval 1000 korún. — Spišský biskup dr. Alexander Párvy k podporovaniu chovancov kapitulskej katolíckej učiteľskej prípravovne aj na terajší školský rok obetoval 2000 korún. — Kaločský kanonik, vysvätený biskup dr. Viktor Horváth v štátnych papieroch válečnej požičky složil základinu 200.000 korún, aby z úrokov katolícki poslucháči hlavných škôl zaopatrenie a všemožnú podporu dostávali v budapeštianskom kollegiume Sv. Imricha. Štipendia bude udeľovať rektor kaločského kollegiuma jezuitov. — Vesprímsky kanonik Aug. Néger na podporu katolíckej tlače obetoval 10.000 korún v cenných papieroch. — Ostrihomská arcikapitula na válečné dobročinné ciele Katolíckeho Karitátsu obetovala 1500 korún. — Čanádsky biskup dr. Julius Glattfelder vystaviť má sanatorium (liečivý ústav), na ten cieľ už kupil pozemok v aradskej stolici.

Nemeckí františkáni vo vojne. Od počiatku vojny do 1. aug. 1917. účasť vzalo vo vojne 1417 nemeckých fratiškánov. Zpomedzi nich 1078 frátrov konalo zbrannú službu. Hrdinskou smrťou zomrelo 138, raneno bolo 200, zmizlo 12, do zajatia dostalo sa 140. Tito rehoľníci dostali dovedna 408 vyznačení, zpomedzi nich traja železný križ prvej triedy a 105 druhej triedy.

Katolícky kňaz — obetou svojho povolania. V Sarvaši minule zavolali kaplána Mikuláša Klinghammera k nemocnému na týfus, ktorého zaopatril so sviatosťami zomierajúcich. Kaplán medzi konaním svojho povolania dostal týfus, na ktorý zomrel v 30. roku života svojho.

Milodar spišsko magurského gazdu na kostol. Ján Palkir z Hafky na opravu richvaldského 500 ročného farského kostola obetoval 100 korún.

Na válečné dobročinné ciele Katolíckeho Karitátsu Zoltánova Zmeskálöva z oravského Leština znovu obetovala 400 korún.

Na podporu katolíckej tlače gróf Móric Mikuláš Esterházy obetoval 3000 korún.

Na prešporskej universite utvoril majú i poľnohospodársku fakultu.

Krompašská filiálka Červeného Kríža vo Spiši pre válečné siroty a vdovy 22. dec. zariadila ochotnícky večierok, ktorý priniesol 2410 korún, k tomu obnosu prispela krompašská železná a ocelová fabrika 200 a fabričné robotníctvo 831 korunami. Tento obnos sta vianočný darček 24. dec. rozdelili medzi miestnymi najbiednejšími vdovami a sirotami.

Písmo Sväté ako «poburujúci spis». Noviny «Berliner Tageblatt» sa dozvedely, že istá anglická vrchnosť jedného missionára odsúdila na štyri mesiace do väzenia, bo rozdával «poburujúce spisy» vo vojenských táboroch. Tie spisy boly také výfahy Písma Svätého, ktoré prizvukovaly, že milovať treba aj nepriateľa.

Smrť. V Podolinci (Spiš) po dlhom trápení a po pobožnom prijatí sv. sviatostí zomierajúcich 24. januára zomrela Jánova Kohuthová rodz. Emma Pio, manželka pens. forbašského r.-k. učiteľa Jána Kohutha, v 62. roku života svojho. Veľkokostolanský r.-k. učiteľ Alojs Kohuth oplakáva v nej svoju matku a spišsko richvaldský r.-k. učiteľ Jozef Oravec svoju svokru. — V Sp. Novej Vsi (Igló) po dlhom ťažkom trápení a po pobožnom prijatí sv. sviatostí 24. jan. zomrel tamojší katolícky učiteľ a kostolný hudobný sbormajster Fe.d. Cservenka v 64. roku života svojho. — V Jarembine (Spiš) 11. januára po pobožnom prijatí sv. sviatostí zomierajúcich zomrel jarembinský pens. notár Jozef Byssz v 71. roku života svojho. Jarembinský gr.-kat. farár Ervin Byssz oplakáva v ňom svojho otca. — Z Malého Sobinova (Sáriš) píšú: Opát a dekan Aug. Szkurkay, ktorý bol farárom v Humennom, 11. jan. tunda zomrel v 90. roku svojho života a v 67. roku svojho kňazstva.

Vyvinutie sa železnic popradskej doliny vlani činilo radostný postup. Popradsko-kežmarská vicinálka mala vlani o 79.263 a belansko-podolinská železnica o 19.076 korún viac príjmov ako roku 1916.

Zbojníci na vlaku. Na košickom osobnom vlaku, ktorý 17. jan. jachal z Budapešti, zbojníci advokáta dr. Emila Kovácsa uspali kloroformom a ukradli mu 2250 korún. Advokáta, keď dojachal vlak do Košíc, len po dlhom trasení vedeli zobudiť z hlbokého spánku.

Veľké banícke nešťastie v Amerike Z Halifaxu oznamujú: V Šterartone v acadaiských uhoľných baniach udal sa hrozný výbuch. Zahynulo 78 ľudí.

Vyznačený spišský obecný rychtár. Jeho veličenstvo kráľ prakdorfského obecného rychtára Jozefa Vitkovszkého na uznanie horlivého účinkovania vyvinutého počas vojny vyznačil občianskym váleč. záslužným krížom tretej triedy.

Zo židovského frontu.

Kde je Weisz?

V istom budapeštianskom časopise stála nasledovná zábavná historika: Pred niekoľko dňami štátni a vojenski policajti v hlavnom meste Budapešti držali veľkú razziu. Počas razzie zatkli mnoho zločincov a podozrivých ľudí, medzi nimi v jednej putike lapili dávno kurrentovaného vojenského úskoka a viacnásobného vlamača Schwarz.

— Máme fa — riekol policajný kapitán ku zločincovi. — Zle bude s tebou...

— Najviac dostanem štyri rôčky — odvetil Schwarz, trochu potešujúc sám seba.

— O mnoho viac! Päťkrát si uskočil od vojska a na šesť miestach si sa vlámal. Ale vieš čo, Schwarz slubujem ti, že nedostaneš vyše štyroch rokov, ak mi povieš, kde je tvoj chaver (spoluvinník) Weisz?

— Nevie, so päť rokov som ho nevidel.

— Schwarz, Schwarz! Ako som ti sľúbil, tak bude. Kde je Weisz?

Schwarz trochu rozmýšľal, potom riekol hlasom úprimnej dôvery:

— Weisz?! Weisz je od dvoch rokov v Solnoku ruským zajatým. Teraz začína rozprávať po maďarsky...

Pýtajte si

moj zdarma a franco zasie
laný obrázkový cenník hodín
z ateho a strie-
borného tovaru,
nu obrátc. ná-
strojov atd. Prvá
dieň. hodin Ján
Konrád cis. a k.
dvojnásobný zasie ca.
Brüx 1. B. číslo
1818. Nieke-
alebo o-č-ve
hodinky armone, rad um
dvojicej pokřivky hodinky
oceloveho ko u a ebo Goria
strie orné remontoze ho-
din y k 8-30. Nieke b-
džky K 41-45 S enove ho-
diny 26- . Z ru a 3 rokov.
Zasi lka s poštoou dobie-
ou. Zasi rie-ko Zasi e a
dovolena al o nav átení
peňa i.

Dobré brilvy a nástroje ku strihaniu vlasov

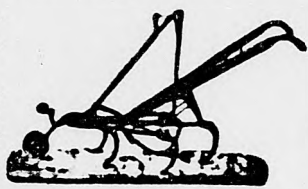

la bri vy zo striebornej ocele
K . . . 9- , 11- . Bez-
p čné nástroje k holen un k
ovane K 7- . ePfecto
nástroj k holeniu so 6 dvoji-
t ho r zu nožmi . 20, 23- .
Dvojtého rezu náhrad e no-
ž tuet za K 9- . 9,50, 10- .
la stroj ku strihaniu vlasov
K 1- . 24- , 28- . Zamenia
dovolená ale o vopredne za-
sian e o no-u Zasi lka cis a
k dvorný zasie ca Jan on-
rád. vývozot a zas el-júc
do Brüx číslo 1819. (Čechy)
Hlavný cenník z darma.

Najlacnejší a najlepší prameň Jozef Marosi a Syn Esztergom 15.

strojov a želez-
ného tovaru veľ-
ký obchodný
dom. Zo skladu
zasiela zvláštnej
jakosti ocelový
pluh za 210.-,
dvojitý pluh za

390. K. Juno americkansku koňskú motyku
za 250.- K. Železnu bránu za 105. K.
Veľký obrázkový cenník na žiadosť posielame
zdarma.

Každý nech si pýta cenník na doposničke.

Zázrak sveta je ŠARKAN-KOSA ohnivej ostrosti

Jedným kúvaním 3 dni, jedným naostrením celý reň možno s ňou kosiť. Podobne kosy, ako
e tato. a i v dobiote ani v ľahkosti, ani v pružnosti n-ni na celom širom svete. Za každú
kosu úplna 3 rokov záruka a kto a ezodpovie zas ení sa b- z p at e. Zu z ús- nos i ale vieme,
že medzi tisíc kusami neni ani jednej zej. Cenník t- hoto, každému hospodá-ovi nevyhnutne
potř- bného nástroja zdarma posie. a :

Sohr Pál šarkan-kosu rozposie ajúce stredišťe Somogyszil 45.

Oznamy prijíma administrácia

„Krest'an“-a

Budapest, VIII., Szentkirályi-u. 28

Svrabl'avosť, hostec,

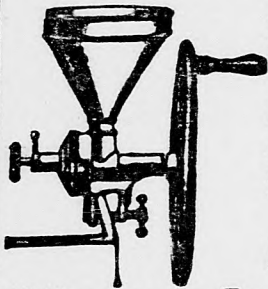
svrab najrýchlejšie hojí **Dr. Flesch-a**
pôvodná

„Barnavá masť“

Nešpiní a je celkom bez zápachu. Teglik na
próbu K 2.50; malý teglik K 4.—; rodinný
teglik K 11.— Rozposiela

Dr. E. Flesch-a
„Korona“ lekárň v Rabe (Győr).

„TEXAS“ ručný mlynek k šrotovaniu.

„Texas“ rýchlo šrotujúci ručný
mlynek je najlepší a najlac-
nejší tera šie doby, šrotuje
každého druhu zrna kukuricu,
pšenicu, ovos, jačmeň.

Cena 100 korún

Trovy obalenia a franko poš-
tovej dopravy 6 korún 42 hal.
— Cenník zdarma a franko. —
Zasiela:

ALOIS KIRALY následníka

Alexander Király
BUDAPEST, VI., Felsőerdősor-u. 6.

Modlime sa za pokoj!

Na tento účel najvhodnejšou modlitebnou knižkou je

Prosby za pokoj.

Sostavil ju Štefan Cséplő a prepracoval Ján Dam-
borský. Táto modlitebná knižka na 158 stranách
obsahuje modlitby za pokoj, za padých hrdinov a
47 cirkevných piesní. V tvrdých doskách vkusne
viazaná stojí 3 kor. 50 hal.; s poštovými útratmi
4 kor. Pri hromadnom objednaní dáme slevu.

Objednať možno u vydavateľa:

Kolomana Rózsú a jeho manželky

vydavateľstvo a knižtlačiareň

Budap. st. V 1., Szentkirályi-utca 30.

Omrzliny,

svrbl'avosť, svrab,
hostec a každého
druhu neduhy kože
najlepšie hojaci
prostriedok je

Borievková masť

Cena 3, 5 a 9 korún. K tomu patriace borievkové
mydlo 5 korún. Zhotovuje

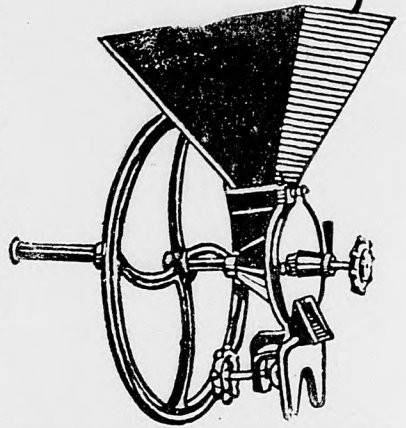
Gerő Sándor lekárnik, Nagykövös 40.

NAJDOKONÁLEJŠÍ MLYNEK!

Ktorým bár aj dieťa, pripraveným na ňom
strojom, každého druhu obilie somleť môže
na kaši a v akejkoľvek ta nosí. Obrovskej
schopnosti roboty **Bezodkladne k lifrovaniu.**
Cena K 150. Teni-tý stroj k prípraveniu na
-tôl alebo postavec bez nôh K 120, menší k
domácejmu upotrebeniu K 80. Objednanie
prosíme na poštovej poukázke a zaslať treba
aj 10 K závdavok. — K odporúčaní mlyn y
bezodkladne objednať. — **Výlučná adresa**
objednaní:

PAVEL SOHR
Somoğyszil 35.

fabričný sklad oceľového tovaru.

54 rokov v obchode, vyskúmane dobrá osada na kosy.

Nikto nikdy nemal lepšej kosa, ako je naša

Bazilika zlato-kosa.

Nesľubujeme nebo a zem, každému ale, kto s dôverou obráti sa ku nám, pošleme takú trvan-
livú oštie zlatú kosu, za ktorú nás pozhňávať bude. Tieto kosy už od 54 rokov rozposielam;
najväčším pántvam a mnoho tisíc hospodárom. Zárukou dobre stojíme za každú kosu a nesod
povedné zameníme zdarma. — Cena jednej **Bazilika zlatoj kosa** s poštovou dobierkou

65 70 75 80 85 90 95 100 110 cm.

Cena 1 kosa 7.10 7.30 7.50 7.70 7.90 8.10 8.30 8.50 8.80 9.40 kor.
Zvlášť pre sbierateľov kôš! Pri kúpe každých 10 kusov, 1 kus posielame zdarma. Pri kúpe
5 kusov už my znášame poštové strovy! 1 kus diamant oceľového kladivka 2.80, 1 kus
nosidla oceľky 1.30, 1 kus -troja ku klopaniu ko 7.60. K odporúčaní je čím skorej objed-
nať si kosy, bo pozdejšie sotva budú k dostaniu. Obrázkový náš cenník na žiadost posielame
zdarma. K dosaniu u: **Jozef Marosi a syna Esztergom, 15.** číslo. 54-ročná
osada na kosy a veľký obchodný dom.

Šrotujúci stroj.

V hospodárstve nevyhnutne potrebný, šrotuje od
najhrubšieho do najmenšieho, ponevác stroj naj-
dokonalejšie možno regulovať. Lankej práceschop-
nosti a hnatia, bo na ňom i dieťa šrotovať môže.
Cena s obalením a zárukou 90 korún, s prípravou
na nohy 150 korún.

Tieto stroje zhotovuje a zasiela

IMRICH TÓTH, Jászalsószentgyörgy

Pri objednaní prosím zreteľne udať adresu a
železničnú stanicu.

Pôvodná, Tiger kosa.

Striebornej oceľ je jej jakost prevyšuje všetky doterajšie fabrikáty, za každú jedno-
tlivú kosu davame úplnú záruku, nezodpovedné kosy zamenáme zdarma. Odpočíta sa,
aby každý zavčasu ponáhľal sa po pošte objednať si kosy. Cena po ďalší ustanovenie:
80 85 90 95 100 cm. Ku tomu patriace striebornej oceľi dlvka
7.10 7.25 7.35 7.50 8. K od 1. do 5. čísla so zárukou kus po 1.30
kor. Diamantová oštieka číslo 5. — 35 kor. Futrák na kosu s dvojistou pevnou koťvou č. 7. 1.50 K.
Obrúčka na kosu jednoduchá 8. č. — 6 kor. Obrúčka na kosu dvojita č. 8. 1.15 kor. Stroj ku klo-
paniu kosa č. 9. 8.— kor., cena zaobalenia 1.— kor. Objednať možno s poštovou dobierkou alebo
pri voprednom zaslaní peňazi.

M. LENDVAI

továrny v vozný dom kôš.
Budapest, Kertész-utca 43.